

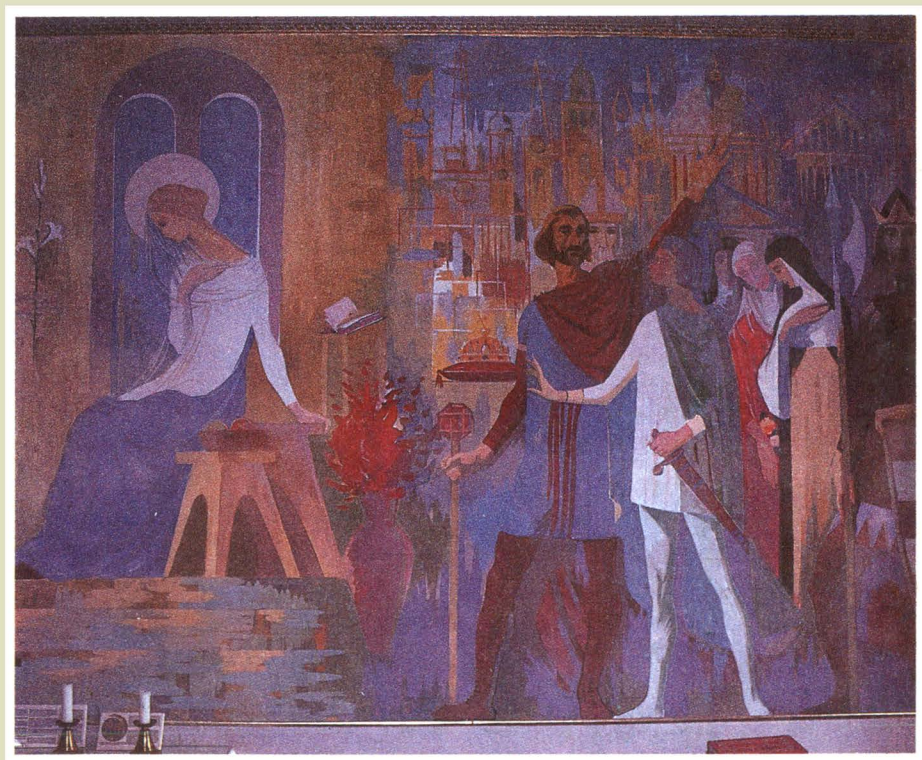
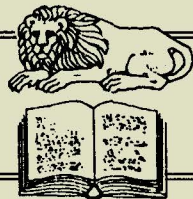

Jeromos füzetek

---

6. szám

Karácsony '91

Szent Jeromos Bibliatársulat
« « « Budapest, 1991 » » »

Tartalom

Ajánlás (Helmut Krätzl)	1
Csendes percek [elmélkedések]	2
Fények és árnyak Betlehemben (fr. Barsi Balázs OFM)	4
Betlehem, 1987. Karácsony (Székely János)	9
A Magyar Szentföld temploma (Fáy Dániel-Tarjányi B.)	11
25 éves az Osztrák Bibliaközpont	19
A Biblia a holnap társadalmában (H. Krätzl)	20
Szeminárium Gorubachban (Pantó Eszter)	23
Kérdezz-felelek	26
Igaz történet (Kis Jeromos)	27
Társulatunk [információk]	29
Jószolgálat	31

Jeromos füzetek

Biblikus-lelképásztori, gyakorlati folyóirat
lelképásztorok, hitoktatók és érdeklődők
számára

ISSN 0866-2207

Szerkeszti és kiadja:

a Szent Jeromos Bibliatársulat
1063 Budapest, Szfv u. 51. sz.

A szerkesztőbizottság tagjai:

Pantó Eszter, Székely István
Tarjányi Béla, Vágvölgyi Éva

Felelős szerkesztő:

Tarjányi Béla

Grafikák:

Vágvölgyi Éva

Nyomda:

*Címlap: Angyali üdvözet magyar szentekkel, részlet
(Prokop Péter festménye; fotó: Keresztes Szilárd)*

Isten Szava

Szeretnék mindazoknak köszönetet mondani, akik a Szentírás terjesztéséért és jobb megértéséért oly sokat fáradtak, segítve az embereket, hogy Istennel beszélgetni kezdjenek.

És szeretnék mindenkit bátorítani, hogy használja ki korunk lehetőségeit. Az Egyház és a társadalom jövője attól függ, hogy Isten szava milyen mértékben fejtheti ki hatását. Bárcsak még több erőt és életet jelentene ez a Szó a jövőben az Egyház számára! Az Egyház gyermekei számára pedig legyen a rendühetetlen hit támasza, a lélek tápláléka, és a lelkiélet tiszta, legyőzhetetlen forrása!

*DDr. Helmut Krätzl püspök,
az Osztrák Bibliaközpont
püspökkari referense*

Te vezess

*Nem tudom, Uram, hogy mit kell tennem,
Segíts, hogy a testvért jól szeressem.
Hogy akaratod szerint tegyek mindent,
Ne az én, s ne is az ő akarata vezessen.
Ne önmagamat s ne is őt keressem,
Hanem egyedül Téged, mert
Csakis Benned találunk önmagunkra,
Csakis Általad találunk egymásra.
A Te szereteted mindenén átható fénysugár
A káprázatok szüntelen örvénylésében.*

A szeretetről

Van, aki azt hiszi: szeretni annyit jelent, mint uralkodni a másikon.
Van, aki azt hiszi: szeretni annyit jelent, mint alávetni magam a másiknak.
Valójában szeretni annyit jelent, mint tisztelni, segíteni, óvni a másikat.
Szeretni annyit jelent, mint a kegyelem magját ápolni és kivirágoztatni a másik ember lelkében.

A bennünket körülölelő isteni kegyelem az a mágneses tér, melybe születésünkkel behelyeztettünk. A többi emberrel való szeretetkapcsolatunk az, amely mozgásba hoz, megforgat bennünket ebben a mágneses térben. A kettőből együtt fény születik.

A GYERMEK

*Van jó páncélunk,
Véd a sérüléstől
Jó fegyverünk is van,
Bánni tudunk véle,
Adósak nem maradunk
Mi a visszaütéssel.*

*Mikor azonban
A Gyermekre találunk,
Kitárt szíve, karja
Lefegyverez minket.*

*A Végtelen Szeretet
Immár itt van köztünk,
Erő és Hatalom
Gyöngességbe rejtve,
Mint kicsi Gyermek,
Szólít meg bennünket:*

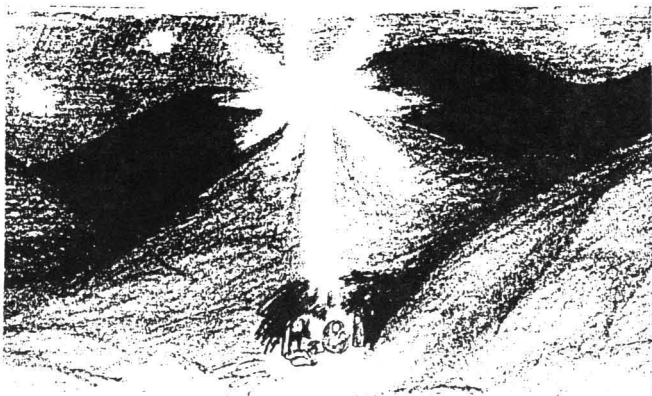
*Tegyük le a páncélt,
Tegyük le a fegyvert,
S védtelen szívvel,
A Szeretet útján
Járjuk bizalommal
Vele a világot.*

* * * * *

*Éhséget bocsátok a földre:
éhséget, de nem kenyérre,
szomjúságot, de nem vízre,
hanem az Úr szavának
hallgatására (Ám 8,11).*

Barlangok – Az átalakított és feldíszított [betlehem]i barlangban talán mi is úgy érezzük magunkat, mint a nagy egyházatyá, Szent Jeromos: szeretnénk a maga egyszerűségében látni Jézus születési helyét. „Ó, ha láthattam volna a jászolt – írja –, ahol az én Uram feküdt! Mi úgy akartuk tisztelni Krisztust, hogy eltávolítottuk az agyagot és a szalmát, és ezüstöt tettünk a helyére. Nekem azonban sokkal értékesebb az, amit eltávolítottak innen, mert sárban és nem ezüstben akart megszületni Krisztus, aki hasonló lett a szegényekhez”.

A születés barlangja mellett több barlang is található, amelyeket kápolnává alakítottak át. Az első kápolnát Szent József tiszteletére szentelték. Annak emlékét őrzi, hogy az angyal figyelmeztette Józsefet: „Kelj föl, fogd a gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba, s maradj ott, amíg nem szólok” (Mt 2,13).

A második barlang az Aprószentek kápolnája. Ezután Szent Jeromos, Cremonai Eusztachium és Szent Paula sírhelyei láthatók. A sírok üresek, két oltár áll helyükön. Szent Jeromos ereklyéit Rómába vitték.

Ezután következik Szent Jeromos cellája. A hagyomány szerint ebben a cellában készültek a Szentírás kommentárjai és híres fordítása, a Vulgata. Itt merített a Biblia forrásaiból és váltotta valóra azt, amit másoknak is ajánlott: „Ha van valami, ami fenntartja a bölcsét ebben az életben, és megóvja a világ szorongatásaiban és zavaraiiban a pártatlanságot, azt gondolom, hogy az elsősorban a Szentírás átélmélkedése és ismerete... Aki a Szentírást nem ismeri, Krisztust sem ismeri.”

A szent egyházatyá innen intézte vitázó iratait kora tévedései ellen De még ez a sok munka is kevés volt kifogyhatatlan erejének, ezért 395-ben elvállalta Betlehem pletbániájának vezetését is János jeruzsálemi püspök kérésére.

Gyürki László, A Biblia földjén, 126-27.o.

Fények és árnyak Betlehemben Lk 2,1-10

Próbáljuk meg úgy olvasni a szöveget, ahogy Lukács szeretné. Kíséréljük meg felidézni hangulatát. Ha így olvassuk, felfedezzük, hogy a betlehemi születésnek kettős olvasata van: egy emberi, ez az árny; és egy isteni, ez a fény.

A/ A tisztán emberi olvasat: az árny-oldal

Lukács evangéliuma éppen azt akarja, hogy ezt az árny-misztériumot szemléljük. Mert enélkül nincs fény számunkra.

Az árnyék a betlehemi esemény politikai háttere.

Elmélkedéseinkben, szentbeszédekben éppen ezt szoktuk elmaszkírozni vagy kiforgatni értelméből. Máté Jézus születését a nagy isteni tervbe helyezi bele, – Lukács viszont egy tisztán emberi, politikai rendszerbe. Ez Lukácsra jellemző. Az evangélium hirdetésének kezdetét is a politikai vezetők nevével dátumozza: „Az Úr szólott Jánoshoz... Tibériusz császár uralkodásának 15. évében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea helytartója,” stb. (Lk 3,1-3) Ne gondoljuk, hogy Lukács mindezzel csupán helyi színt akart adni, netán történeti tudását, érdeklődését fitogtatni, vagy folklorisztikus vonásokat elbeszélésébe belevinni. Az ő megoldása forradalmian új elmélet következménye. Ahelyett, hogy Isten Igéjének ezt a nagy eseményét Izrael népének időrendjébe helyezné el, a pogány világba vezet minket.

Jézus alakját nem Ábrahámhoz, Mózeshez, Dávidhoz kapcsolja, hanem a profán világhoz, a római császárhoz. Az evangélium születését az egyetemes történelemhez fűzi, éppen azon öt államférfi személye által (Tibériusz, Pilátus, Heródes, Fülöp, Lizániász), akik politikai hatalmukkal, acsarkodásaikkal darabokra hasogatták a Szentföldet. És íme, mellettük egyszerre két főpap is. Micsoda botrány! Annásnak politikai számítások és intrikák árán sikerült főpappá kineveztetnie a vejét, Kaifást.

Ez az a világ, környezet, amelyben Lukács Jézus születéséről beszél. Igen fontos ez, mert ugyanezt a politikai környezetet találjuk Jézus perében és halálraitélésében is.

A császári rendelet. – Lukács olyan meglepően, „botrányosan” fogalmaz, hogy ez csak tudatos lehet. Mintha azt mondaná: „1991-ben, amikor Gorbacsov a Szovjetunió első embere, Bush az elnök az Egyesült Államokban, Göncz Árpád a köztársaság elnöke Magyarországon, miközben a pártok eltökélten küzdenek saját céljaikért,... a hűveknek egy kisded csoportja valahol az Isten Igéjét hallgatja.” Micsoda aránytalanság!

Betlehem

„Augustus császár rendeletet adott ki, hogy az egész földkerekség frassék össze” (Lk 2,1). Egy ember szól – és mindenki megmozdul. Minta egy isten szólna: 'Gyűljenek egybe az emberek. És úgy is lett.'

Semmi sem állhat ellen ennek az embernek, aki a világot mozgatja. Isten terveit egyáltalán nem ismeri, és – nem is óhajtja ismerni. Ő csak azt akarja, hogy mindenki, így „Dávid fia” is összefrassék. Számára ő senki. Ha egyáltalán ismerné, talán arra sem méltatná, hogy gúny tárgyává tegye.

A zsidó nép számára ez az összeírás a legnagyobb megaláztatás. A Szentföld nem Jahvéé, hanem a cézáré. Annak a jele ez, hogy Isten nincs velünk. Senki nem húzhatja ki magát a rendelet alól: sem az esszénusok (a tiszták), sem a farizeusok (a kontesztálók), sem a zelóták (a lázadó gerilla-harcosok).

József és Mária belekerül ebbe az egyetemes örvénylésbe. És éppen itt mutatkozik meg az árny misztériuma. Az a császári rendelet, amely őket Betlehembe hívja, ki is űzi őket onnét. Csak a nevük kell, rájuk nincs szükség. Betlehemben mindenki a saját javára akarja kihasználni azt, amit a császár – magasabb szinten – a saját javára tesz. Mindenkinek van helye. Ennek a fiatal párnak azonban nincs. Csak egy istálló jut nekik, „mert nem volt hely nekik a szálláson”.

Leszáll az éjszaka. A világ ura a cézár. A világ így fogadja Krisztust.

Karácsony eredetileg pontosan az intimitás hiánya, a család, a vendégfogadás, a szívélyesség, a melegség tagadása, röviden: a Gyermekek tagadása. Felfogjuk mi ezt? Az első karácsony – Lukács evangélista szerint – pontosan a mi hangulatos Karácsonyaink ellentéte, annak tagadása.

Ime, a paradoxon! Jézus a sors játékszere. Jézus az, akit nem vártak. Jézus a világ partjára vetődött, törékeny, kicsi lény.

Ezt az utazást a császár követelte; a következmények, az ár őt nem érdeklik. A betlehemi karácsony A TÖRTÉNELEMBEN egészen mellékes, jelentéktelen esemény. Előidézője a császár, eredménye az istálló, a jászol.

De azért szükség van erre a jelentéktelen eseményre. Hisz nincs ezredes katonának nélkül, nincs hatalom szolgák nélkül, - nincs történelem köznapi emberek nélkül (NÉLKÜLÜNK).

B/ Isteni olvasat

A cézár nem tudja, hogy a játéknak, melyet (látszólag) ő irányít, a tétje maga az Isten. Az árny misztériuma a fény misztériumának szolgálatában áll.

Milyen kontraszt van a császár parancsa és az angyal éneke között!

A fény:

A császár azt akarta, hogy féljenek tőle (a hatalom mindig erre épít!).

Az angyal viszont így szól: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek!”

Isten öröm. Krisztus Isten öröme – és Krisztus itt van a barlangistállóban. Krisztus valója örömből van szöve: Velünk akar lenni! Ezt az örömet semmi meg nem akadályozhatja. – És folytatódik az üzenet: „Dicsőség a magasságban Istennek... Ma született Megváltótok. Krisztus az Úr.”

Ez a KINYILATKOZTATÁS (= leleplezés).

A zsidók imádták az Urat, és várták a Krisztust (a Fölketet). Sohasem merték volna remélni Karácsony előtt, hogy a Krisztus, akit vártak, – maga az Úr lesz, akit imádnak.

A szerelem ősi álma (= egység) megvalósult! Isten annak ellenkezőjét teszi, mint amit a császár tesz. És hirtelen betölt mindent az Isten dicsősége.

A császár távolságot tart az emberektől – Isten viszont átlépi ezt a távolságot. „Isten dicsősége beragyogta a pásztorokat” – mondja Lukács. Ezeket a tisztátalanokat beburkolja Isten dicsősége. Micsoda kihívás ez Isten részéről, milyen kontraszt, ellentét a császárral!

„És a földön békesség az embereknek”, akiket az Isten szeret. A legmeghatóbb, hogy Krisztus nem csak az, aki adja a békét, hanem – ő maga a mi békességünk. Ő Isten élő, személyes békéje. Ő békíti ki a földet az éggel.

A félhomály:

Az angyali üzenet, mely csupa fény, félhomályban fejeződik be: „Ez lesz a jel: Találtak egy jászolba fektetett, bepólyált gyermeket” (Lk 2,12).

Az eljövétel ragyogása magára ölti a hétköznapi ruháját, az események banalitását. Jézus számára emberré lenni éppen ezt jelenti: megosztja sorsunkat, pólyába van zárva: hidegség, könnyek, száműzetés fogadja egy faluszéli istállóban. Áldozata a társadalom rendjének, játékszere egy hatalmas politikai mozgásnak. De éppen ez Isten nagysága: abban nyilatkoztatja ki magát, ami ellentmond neki. Az univerzum foglya akart lenni, hogy minket fogságunkból kiszabadítson.

Nem játszott az élettel: vállalta a mi életünket! Ez Betlehem fénye és árnyéka Lukács elbeszélése szerint.

Érdeemes megfigyelni, hogy a jászol Jézussal és Máriával homályban áll. Isten dicsősége a pásztorokat borította be. Mária és József csodálkoznak azon, amit ezek elbeszélnek nekik (Lk 2,18). Az esemény és az esemény megértése között mindig kérés van: éppen úgy, mint Húsvétkor.

Betlehem

„Crescendo” Mária életében:

Mária az örömből a fájdalomba megy át. Az ő számára megpróbáltatást jelent, hogy „nem kaptak helyet a szálláson”. Számára ez a keresztút kezdete.

Jézus születéséig minden az ÖRÖM jegyében történik: az angyali üdvözlét, a Magnificat - tiszta öröm. Gábiel angyal örömteli születést hirdet.

Jézus születése azonban – Mária számára – fájdalmas: teljes kifosztottság, kisemmizettség... Lukács úgy mutatja be ezt, mintha mindez magától értetődő lenne. Ez a születés előre megéreztetni, hogy a Gyermekek szenvedésre és szegénységre született. És ez még csak a kezdet. Hasonló a folytatás is: a jeruzsálemi bemutatás jelenetében Mária jelet kap, hogy a Messiás sorsa ellentmondás és kudarc lesz. A Zsidókhoz írt levél szerint ez az ellentmondás a keresztt.

A Fiú és az Anya szenvedése egy. – Jézus elvesztése előre jelzi azt a három napot. („Három nap múlva akadtak rá a templomban”, Lk 2,46.) – Így Mária előre átéli az egész húsvéti misztériumot.

Ha mindezeket megértettük, jobban megragadtuk Karácsony jelentését Lukács evangélista szövegszerkesztésének egészében: Karácsony éjszakája valóban fényvel és árnnyal teli.

A jászol első állomás a keresztúton, mely a sírhoz vezet. Jászolbölcső – és sírbolt! Az emberélet két ellentétes vége. A pótyák karácsonykor egy bekötözött emberi létezés jelei – az üres leplek a sírban a dicsőséges isteni élet jelei.

De mindkét oldalon éppen a jel üressége jelentéssel teljes: a pótyák és a sírban maradt leplek a jel, mely Istenről beszél: a dicsőségről.

Meglepő mariológiai valóság: hasonlóság van Mária egész rejtett élete és Jézus nyilvános életének misztériuma között. Mária előrevételezve éli Jézus születésétől azt, ami Fia sorsa lesz a három éves nyilvános működés alatt.

Máriát és Józsefet a pásztorok evangélizálják. Az ő tanúságtévéjük a világosság abban a sötét barlangban, ahol a világ Világossága a világra jött.

Ez a Karácsony ősi értelme: Isten megízlelte – és egészen vállalta – életünk minden szenvedését és kísértését. Ezek után nemde istenkáromlás azt kérdezni, miért engedi meg ezt az Isten? Nem, inkább elragadtatott szeretettel kellene felkiáltani Szent Ferencsel: „Nézzétek, milyen alázatos az Isten!”

Életünk hangulat nélküli, sfvár szakaszai (kisértések, elhagyatottság, kivettség) nincsenek ezentúl Isten nélkül. Isten mindörökké velünk van. Ő mindennapjaink Istene.

Fr. Barsi Balázs O.F.M.

Gyermekké lett az Isten

Betlehem,
1987. Karácsony

Este tíz óra felé járt, és meg-megeredt a langyos eső, amikor az ősi Betlehem két kis dombocskája alatt eldöcögött a busz, amellyel érkezünk. Kétezer évvel ezelőtt Betlehem mindössze egy 300 méter hosszú utcából, és – Szent Jeromos tanúsága szerint – mintegy 70 házból állt. Ahogy az ember leereszkedik a második dombról, elhagyva a régi városkapu helyét, alig 200 méterre azoknak a barlangoknak a közelébe ér, amelyeket valaha a legszegényebbek lakásul, istállóul, a pásztorok pedig melegedőhelyül használhattak. Ezek egyike fölé emelkedik a betlehemi bazilika. A katonák mindenkit megmotoznak, csak nehezen engedik be azt a kis embersereget, mely a világ minden tájáról érkezett. A török uralom alatt a bazilika márványlapjait a jeruzsálemi mecsetekbe vitték, a főkaput pedig egy alig 120 cm magasságú kis nyílássá alakították. Minden olyan szegényes és olyan kemény ebben a városkában, mely talán még ma sem adna szállást Neki. Mélyen meghajolva lehet csak a kis kapun át a Megtestesülés szentélyébe lépni; igen, ezek azok az „ősi kapuszárnyak”, melyeken át a Dicsőség Királya bevonult (Zsolt 24,7). A mustármag iróniája ez, azé, amely olyan meghatóan apró, hogy még a legkisebb hitű és legbűnösebb embert is felbátorítja.

Mintegy ötvenen várjuk az éjfél a csöppnyi barlangban - a hívek nagy része fönt a bazilikában ünnepel -, halk suttogás néha, a gyertyafény az arcokra vetődik. Földre kuporodott apácák, fiatal párok, idősebb aszo-

nyok. Néha egy csendes arab ének. És máris áldozunk. Kicsit erőlködni akartam, hogy elérjem Őt. Valami szép gondolatot találni, szavakat, érdemeket, hogy Neki adjam. De azután a szemébe néztem, mély, fájdalmasan tiszta, ragyogó gyermekszemébe, és elszállt a félelmem, az erőltetett igyekezetem. Nem kellene közvetítő elemek, okos gondolatok, mély érzelmek. Megkértem Őt, hogy öleljen meg, mert olyan szerencsétlennek éreztem magamat. És Ő megtette... És megengedte, hogy én is megöleljem Őt, sőt, örült is neki. Ilyesmit nem szabadna leírni, de Kis Szent Teréz is mondja: „A király titkait meg kell őrizni, Isten tetteit azonban föl kell fedni és hirdetni kell” (Tób 12,7). Felém szaladt, mint egy nevető kisgyerek, és én karjaimba kaptam. „Mint az, aki arcához emeli a csecsemőt” (Óz 11,4). Éreztem, hogy nem haragszik rám, amiért annyiszor megcsaltam.

Egy Gyermeket kaptunk azon az éjszakán. Mert „gyermek született, fiú adatott nekünk...” (Iz 9,5). És ki félne egy gyermektől? Mi félünk Istentől, nyomorunk fái mögé rejtőzünk előle (Ter 3,8), és arra kérjük, ne szóljon hozzánk közvetlenül, csak Mózes által (Kiv 20,19). Félünk tőle, és fogalmakat, szavakat építünk védőfalul, mert tűz Ő; mert ha kinyitom az ajtót, nem tudom, hova fog vezetni, nem tudom, mibe fog kerülni az nekem (Lk 14,28). De hányszor mondja Ő, hogy ne féljetek? „Ne félj, József, mert a benne fogant élet a Szentlélektől van. Fiút szül...” (Mt 1,20). Ne félj, én minden gyarlóságodban veled vagyok. Elfogadlak téged. Kellesz nekem. Ne keress lázasan szavakat, nem kell magyarázkodnod. Csak ennyit mondj: „Atyám”, és én ott vagyok. Mert öröktől fogva kerestelek. Hogy elsírhasam a te könnyeidet, hogy végigszaladjunk a tengerparton, és nevetésünkbe beleszakadjanak az egek. Hogy szobámba vezesselek, s az éj sötétjében elmondjam neked némán titkaim. Adj innom! Virrassz velem! Jöjj közelebb, te egyszerű pásztor...

Minden a helyén van, a nap visszamosolyog a földre (Óz 2,23). Az élet ajándék, nem termelő munka. – Mindenről elfeledkeztem, legfőképp magamról, és mindenkit megöleltem volna... De ezzel nem csak én voltam fgy. Milyen szép látni, ahogy egy apáca és egy menyasszony egymásra mosolyognak.

Kiszaladtam, s hagytam, hadd hulljon arcomba a langyos eső.

Székegy János
[Teológia, 1988/4, 216-17.o.]

A Magyar Szentföld temploma

Fáy Dániel – Tarjányi Béla

A budapesti Hűvösvölgyben a negyvenes évek végén befejezés előtt állt a Magyar Szentföld temploma. Ez a templom, amely, ha elkészül, párját ritkította (volna) a világon, osztozott oly sok más, nemzeti kincsünk sorsában, és árválkodva várja, hogy lesznek-e, akik fölébresztik álmából.

4. számunktól ennek az egyedülálló alkotásnak a történetét ismertetjük, abban a reményben, hogy ez a csodálatos mű, a Magyar Szentföld még feltámadhat poraiból.

V. Az építkezés

A templomot adakozásból kezdték el építeni, de igen jelentős összegeket fordított rá a Heinrich-Tömöry Alapítványból a Belügyminisztérium is.

A szentföldi biztos, P. Majnai Mór 1940-ben, Péter-Pál ünnepén mutatta be ezüstmiséjét a szentföldi zárda Golgotai Kápolnájában. Aznap délután 4 órakor a Szent Kereszt Hadseregének terjesztői számára meghirdetett első terjesztői gyűlést tartották meg. Az ország legkülönbözőbb vidékéről, de főleg Budapestről és környékéről kb. 200-an jöttek össze. Mór atya beszédében többek között ezeket mondta:

Isten után először a mi lelkes és fáradhatatlan terjesztőinknek mondunk köszönetet. Hiszen ők mellénk álltak és velünk vállalva apostolkodtak, hogy a lehetetlennek látszó is lehetővé váljék. Ma már több mint 600 terjesztő szívében ég a vágy, hogy segítsenek a Szentföld szükségletein és előmozdítsák a Magyar Szentföld ügyét.

A Golgotai Kápolna után felállítottuk a Pádúai Szent Antal fiúárvaházat 14 taggal és számukra nyomdát és könyvkötészetet rendeztünk be, hogy kiképezhessük őket. Június 24-én, Keresztelő Szent János születése napján pedig megkezdődtek a földmunkák, a BETLEHEMI BARLANG és Keresztelő Szent János születési helye fölépítésére. Hálaosan köszönjük meg az isteni Gondviselésnek, hogy az utolsó pillanatban küldött jó szívet, aki a munka megkezdését jószágával lehetővé tette, sőt az építkezési anyag beszerzésére is módot nyújtott.

Most kedves munkatársainkra vár a megkezdett munka folytatása és befejezése. Jézuska születésének oltárát és csillagát már vállalta valaki. Milyen szép lenne, ha a három király oltárát és a Jászolt a Szent Kereszt Hadseregének tagjai készítenék el! Ha minden terjesztő erre a célra kb. 20 pengőt összehozna, akkor ez is biztosan sikerülne! Ahol imádkoznak és dolgoznak, ott biztos az eredmény. Az Úr Jézus bő áldása legyen a kedves terjesztőkön és lelkes tagjainkon!

[Szentföld c. újság, 1940. augusztus]

Maga az építkezés 1940 aug. 4-én kezdődött el a betlehemi barlang alapkövetelével. Az alapkövet Zdravec Iván OFM püspök áldotta meg. Beszédéből idézünk:

Testvéreim! Ismeretes előttünk, s immár egész ország-világ előtt a Szentföld magyar biztosának nemes törekvése: ide, e helyre, a magyar Haza és fővárosunk e kies helyére átültetni ama szentföldi helyek emlékét és hasonmását, amelyeket Üdvözítőnk Jézus Krisztus emberi, földi életével szentélyekké avatott... [...]

E föld is, a magyar kő is méltán emlékeztet a magyar földet és a magyar népet üdvözíteni akaró Istenemberre!... és a magyar kőből összerótt Betlehemi Barlangban ugyanazon magasztos érzelmek elevenedhetnek meg a hívő lelkében, mint ott, ama eredeti Barlangban, - amely éppen úgy germán, latin, szláv és magyar birtok, mint ahogy valójában júdeai hely... - hisz' az egész föld emberisége üdvöztetéséért építette fel a földgolyó nagy építője, Isten.

Tehát, Testvéreim, mindezért egész jogosan és méltán építjük a magunk földjén, a magunk köveiből azt, amit Isten „modellként”, egy helyen, minden nép számára felépített. [...]

Óh, ha minden nép – nemcsak a magyar - felépitene emlékként és valóságban a Betlehemi Barlangot – Pax, béke uralma áradna szét dúlt világán...

Venite... Jertek, építsünk hát! Kezdjük a Betlehemi Barlanggal. Azok neveit, akik áldozatosan segítették a munkálatokat, a magyar Szentföldi Bizottság a születés helyét jelző csillag alá helyezi. Az emberi köszönet kedves jele ez, – de felemelőbb a hitem, amely hiszi, hogy e neveket a Béke Fejedelme kicsi szívébe zárja és a mennyei béke melegségével ajándékozza meg családjaikat. [...]

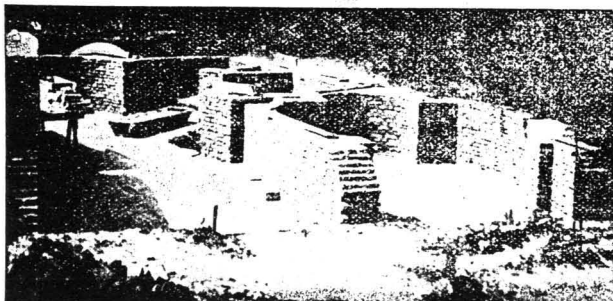

Gloria in excelsis Deo - et in terra pax hominibus bonae voluntatis!

[Szentföld, 1940. szeptember]

Az építkezés nehézségeit a barlangszerű kiképzés jelentette, amit Molnár Farkas olyan gondossággal végzett, mintha az eredetit restaurálná.

Az épülő
Betelehemi Barlang
és Keresztelő
Szent János
születési helye,
1940. augusztus
12-én

Korabeli híradások:

[Szentföld, 1940. szeptember] A Betelehemi Barlangot és Keresztelő Szt. János születési helyének alapkövét aug. 4-én áldotta meg és tette le ünnepélyesen Uzdóczy-Zadravecz István OFM. püspök úr kb. 2000 ember jelenlétében. Megkapó beszédével mindnyájunk lelkéhez még közelebb hozta Jézuskát és a Magyar Szentföld gondolatát. Azóta minden irányból érkeznek buzgó lelkek, akik szent érdeklődéssel nézik, miként látszanak egyre jobban a két szentély falai, és mind a Betelehemi Jézuska meghatóan szép szobrát kívánja látni és megcsókolni. Joódi Endre rendőrfőtanácsos és neje Budapesten vállalta Jézuska Jászolának költéségeit és két művészi ezüstgyertyatartót ajánlottak fel a Magyar Szentföldnek. Vállalhatók még: a 3 király oltára, gyertyatartók, kánontáblák, fűtőberendezés, világítás, előcsarnok [stb., stb.]

[Szentföld, 1940. november] A Betelehemi Barlang tető alatt van. Mikor lapunkat megkapják kedves olvasóink, akkor már a belső kiképzésen dolgozunk. Akik ismerik az Úr Jézus Születésének Helyét, már most

---

is örömmel állapítják meg, hogy első pillanatban rá lehet ismerni, pedig még nincs is meg a barlangszerű belső kiképzés. Sokan kérdezik: Lesz-e idén éjjeli mise a Betlehemi Barlangban? Erre igenlőleg egyelőre nem felelhetünk, mert a barlangszerű kiképzés, az oszlopok (5), a 2 oltár, a Jászol, a világitás, a 2 lépcső, stb. mind olyan munkák, amelyekhez nemcsak pénz és sok tanulmány hanem idő is szükséges. Kérjük szeretettel a kis Jézus nevében mindenkinek imáját és lelkes segítségét, hogy minél előbb teljesüljön közös vágyunk!

[Szentföld, 1941. március] Megrendeltük a születési oltárt és a három király oltárát, a jászolkát és a 7 tartó oszlopot, mind márványból. Hasonlóképpen munkába adtuk a barlang nagy, kovácsolt vasból készülő ajtáját. Mindez kb. 6.300 pengőbe kerül. Hisszük, hogy akadnak jó szívek, akik elősegítik ezt a nagy tervünket is. A Betlehemi Barlang számára elkészült már az ezüstcsillag és a 10 szép gyertyatartó. Szükségesek még mécsesek (db-ja 45 P.), kánontáblák, két tölgyfaajtó (egy-egy 200 P.), stb.

A betlehemi barlang együtt épült Keresztelő Szent János születési helyével. Európaszerte a legsikerültebb másolat lett ez a barlangegyüttes. Mihelyt elkészült, azonnal fel is szentelték, és az ünnepi időszakokban a tovább folyó építkezésre való tekintet nélkül igen nagy tömegek látogatták.

VI. A negyedik, végleges terv

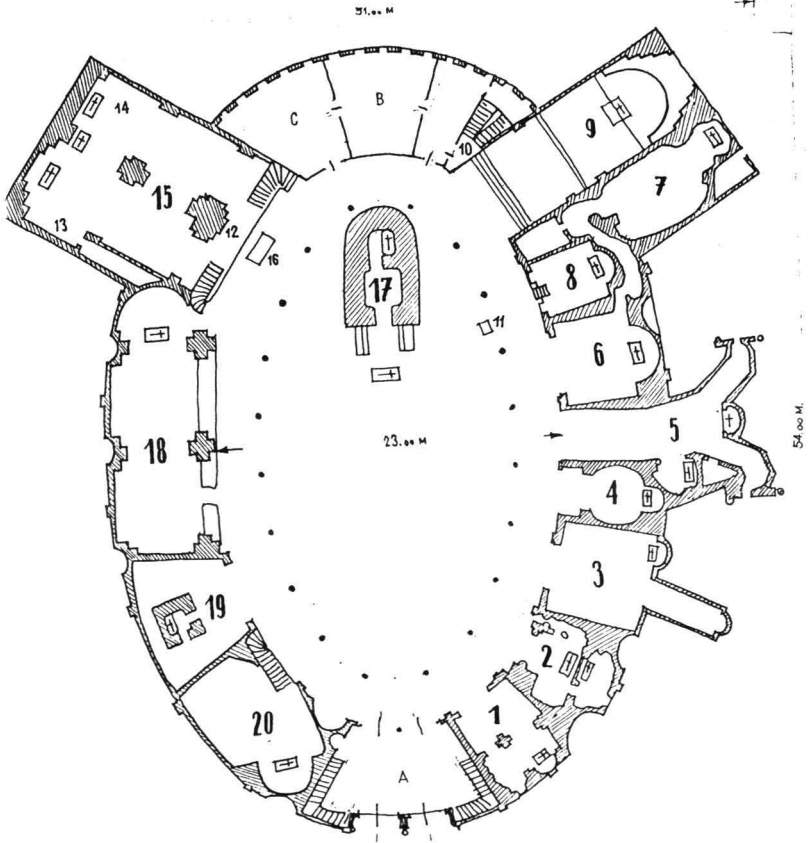
Az építkezés megkezdése után a korábbi terveket újból felülvizsgálták. A negyedik, végső terv 1941 januárjában készült el. Az alaprajzon annyi változás történt, hogy a szentélyek sorrendjének megfordulása miatt a harmadik terv teljes tükörképét képezi, apró eltérésekkel.

A leglényegesebb a főhomlokzat változása, amit Majsai Mór kérésére a jeruzsálemi Szentsír bazilika bejáratáról mintázott Molnár Farkas, a tervező. A kupola megvilágítását is a Szentsír temploméhoz hasonlóan oldja meg: a kupola támaszkodási vonala fölé íves záródású ablaksort helyez (bizánci vonás, az isztambuli Hagia Sofián is megtalálható). Maga a kupola vízszintes helyzetű vasbeton lemezen áll, amit vörösmárvány borítású monolit vasbeton oszlopok tartanak.

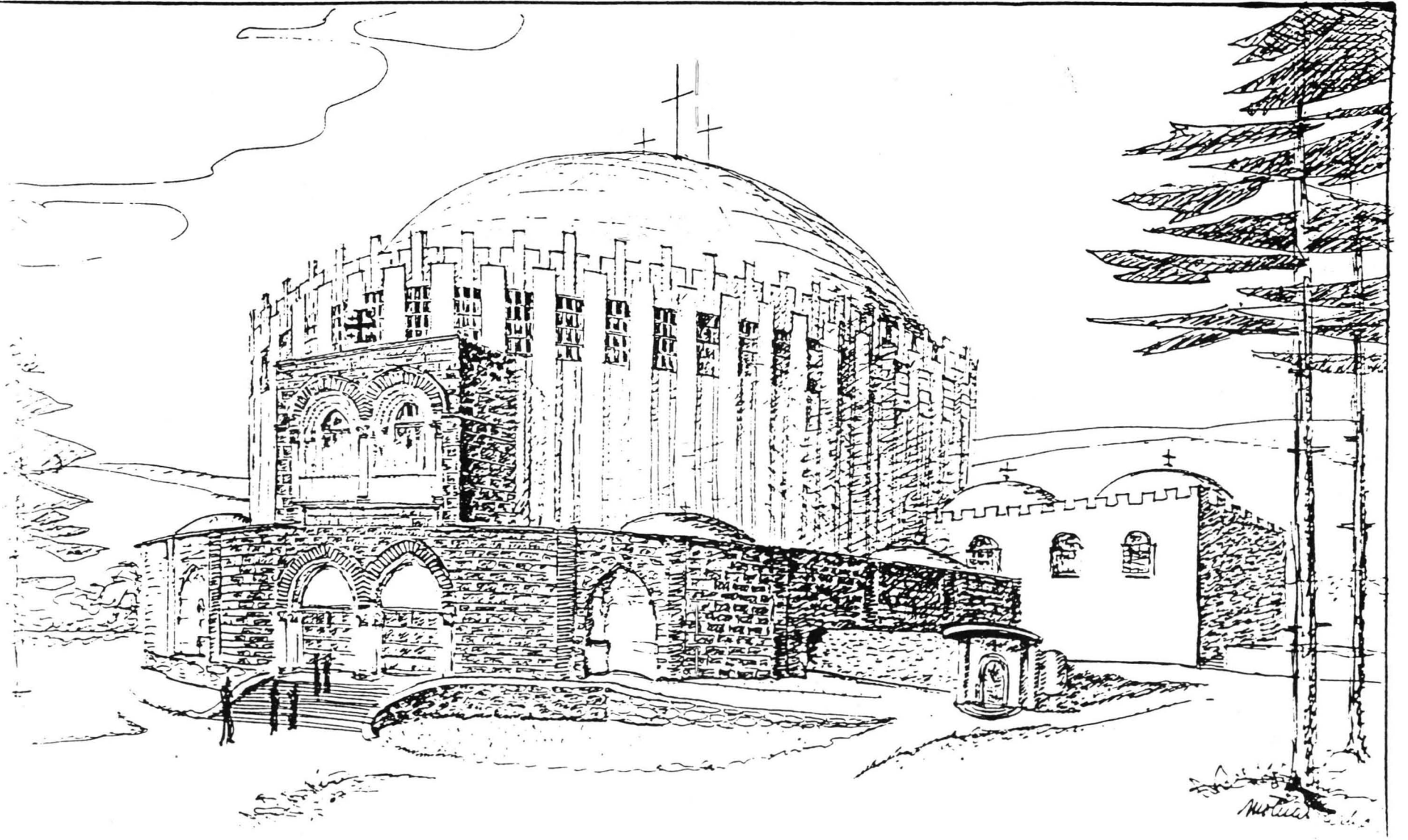
---

1 SZÜZ MÁRIA SZÜLETÉSE 2. ANGYALI ÜDVÖZLET 3. LÁTOGATÁS 4. KER. SIT. JÁNOS SZÜLETÉSE 5. BETLEMÉM. 6. SIT. JÓZSEF.
 7. SIT. CSALÁD BARLANGJA 8. KÁNA 9. TÁBOR 10 (7. 8.-9) FELETT CENACULUM 11 BETFAGE 12. AGONIA 13 KRISZTUS BORTOJ
 14. ADÁM KAPOLNA 15. GOLGOTA 16. MECKENÉS KÖVE 17 SIT. SÍR 18. EMMAUS 19 SZ. MÁRIA SÍRJA 20. SIT. KERESZET MEGTALÁL.

Udvardy János
 1941. I. 3.

A kápolnák fölött végigfutó ablaksor megmarad, formája és méretei azonban változnak. Lényeges változás még a homlokzaton az ötös kereszt eltörlése, ami ugyancsak azzal magyarázható, hogy a hangsúly az eredeti Szentsír bazilika bejáratára került, ezzel is megerősítve azt a szándékot, hogy a zarándoknak érkezéskor önkéntelenül is a palesztínai helyszín jusson eszébe. Az íves kápolnafedés teljesen eltűnik, helyére lapostető és kis kupolák kerülnek; az áloszlopok tagolása megmarad.

Végleges kialakítás nem mondható el a terv egészéről, mert Molnár Farkas mindig csak a legszükségesebbeket tervezte meg, és menet közben is végzett kisebb alakításokat. A benyújtott terv végül is egy ellipszis alaprajzú, kupolás, gallérlemezes, monolit oszlopos központi tér köré csoportosított kápolnakoszorús épületet ábrázol. Az utolsó változattól némi eltérés a bejáraton észlelhető, valamint a lépcsők elrendezésén. A belső kialakítás annyiban változott, hogy a Szent Sír fölötti építmény eltűnik. (Valószínűleg nyomasztó lett volna a nagy tér ellenére is ez a viszonylag nagy, belső épület.) Belülről a bejárat fölött egy kórust alakított ki a tervező, a szabálytalan alaprajzú kápolnák közé pedig - ahol a megmaradt hely engedte - furcsa formájú, szűk kis gyóntatóhelyiségeket tervezett.

A külső kialakításon is történt lényeges változás: az eddig áloszlopokkal szabályos egységekre osztott kápolnafalak tagoltsága megszűnik, és a kápolnák lefedése is a belső szabálytalanságot követi. A külső tükrözi a belsőt; forma és tartalom sok küzdelem árán végül egymásra talál - ezzel Molnár Farkas újra a Bauhaus szemléletmódjához nyúlt vissza, amittől éppen e templom tervezése kapcsán oly messzire eltávolodott.

[Folytatjuk]

---

*Jézus megváltott minket.
Nem úr többé a sötétség:
Ha el is borít néha,
A szeretet kivezet belőle.*

**25 éves az
Osztrák Bibliaközpont**

Az Osztrák Katolikus Bibliaközpont (Österreichisches Katholisches Bibelwerk) október 16-án bensőséges rendezvény keretében ünnepelte meg fennállásának 25. évfordulóját.

A Bibliaközpont székhelyén, a Bécs melletti Klosterneuburg páratlan szépségű ágostonrendi kolostorának termeiben tartott rendezvényen számos püspök, egyházi méltóság, a Bibliaközpont munkatársai, baráti köre, valamint a külföldi testvérintézmények képviselői jelentétkében emlékeztek meg az elmúlt 25 esztendő küzdelmeiről és eredményeiről, felvázolva a korunk új lehetőségei által adott további célkitűzéseket.

Az ünnepi előadást a Bibliaközpont püspökkari referense, DDr. Helmut Krätzl bécsi segédpüspök tartotta „A Biblia a holnap társadalmában” címmel.

Az Osztrák Bibliaközpont létrehozása és eredményes működése elsősorban és mindenekelőtt dr. Norbert W. Höslinger ágostonrendi szerzetespap fáradozásainak köszönhető. Dr. Höslinger Pius Parsch-nak, a biblikus ihletettségű liturgikus mozgalom apostolának volt a tanítványa és szellemi örököse. Negyedszázaddal ezelőtt sikerült elérnie, hogy a II. Vatikáni Zsinat szellemében a világon az elsők között Ausztriában is megszülessék a biblikus apostolságnak (bibliaterjesztés, népszerűsítés, egyéni és közösségi bibliaolvasás elterjesztése) ez a püspöki kar által elismert és támogatott, országos hatáskörű intézménye. Az azóta eltelt évtizedek bebizonyították, hogy egy ilyen intézmény rendkívül pozitív tényezője lehet a katolikus egyház életének, az eredményes lelkipásztori szolgáltatnak.

Dr. Höslinger kezdettől fogva szervesen beillesztette a Bibliaközpont tevékenységi körébe a szocialista országokban élő biblikusok és érdeklődő keresztények támogatását. A (számunkra) oly nehéz évtizedek során sok tízezer sillingre tehető, amit az ő jóvoltából ez az intézmény a magyar egyház, a magyar biblikusok és érdeklődő hívek támogatására fordított Biblia, biblikus irodalom küldésével és sok egyéb módon.

A 25 éves áldozatos és eredményes munkához őszinte szívvel gratulálunk, Isten áldását kérve további feladataik végzéséhez!

A Biblia a holnap társadalmában

DDr. Helmut Krätzl püspök

Az előrejelzés mindig bizonytalan dolog, a prófétálás méginkább. Különösen akkor, ha olyan kérdésről van szó, ami ma foglalkoztat minket: Mi lesz a helye a Bibliának a holnap társadalmában? Vagy konkrétan is megfogalmazhatjuk a kérdést: Milyen mértékben fogja a Biblia meghatározni a holnap társadalmát? Sok jel mutat arra, hogy a Szentírás iránti érdeklődés növekszik. A katolikus egyház liturgiáját ma sokkal jobban áthatja a Biblia, ezt mutatja a szentmise vasárnapi és hétköznapi olvasmányainak új rendje. Növekszik a bibliaolvasó körök száma. Egyre többen vannak, akik egyedül is kézbeveszik a Bibliát, olvassák elmélkedve, sőt még a modern bibliatudomány iránt is érdeklődnek, hogy mind mélyebben megértsék a Szentírást. A könyvpiacot egyenesen elárasztják a különböző bibliakiadások [egyelőre inkább Nyugaton, a Ford.]. A változások Keleten is lehetővé teszik a Biblia terjesztését számtalan nyelven.

Hogy csak egy felszínes, netán divat-jelenség ez, vagy a Bibliával való foglalkozásból valóban Bibliával táplálkozó élet születik, az attól függ, hogy az egyház a lelkipásztori munkában és az igehirdetés különböző formáiban élni tud-e a korunk adta lehetőségekkel. A katolikus egyház a II. Vatikáni Zsinaton „Az isteni kinyilatkoztatásról” szóló dogmatikai nyilatkozatában, immár 26 esztendeje megjelölte az utat, sőt ünnepeleysen el is kötelezte magát ebben a kérdésben.

Az alábbiakban az említett dogmatikai nyilatkozat két bekezdését, nevezetesen annak 21. és 24. pontjait ismertetve be szeretném mutatni a Zsinat állásfoglalását, hogy ezek alapján levonhassuk a ma egyházára, és egyben a holnap társadalmára vonatkozó következtetéseket.

1. A Szentírás alapvető jelentősége az egyház életében

A zsinati atyák bátran beismerik, hogy az egyház mindenkor úgy tisztelte a Szentírást, mint az Úr Testét. Ezt a gondolatot Jeromos és Ágoston más egyház-atyákkal együtt magától értetődően képviselték, de a zsinati atyák számára 26 évvel ezelőtt nem volt már ez olyan természetes; ezt mutatja a heves vita, amely ennek kapcsán kibontakozott közöttük. A szent liturgia eszerint kétféle asztalt terít nekünk: az Ige asztalát, és Krisztus Testének asztalát, hogy mindkettőről nyújtsa a hívőknek az élet kenyerét.

A Szentírás a Szenthagyománnyal együtt a hit legfőbb mércéje. Ezért minden igehirdetésnek a Szentírásból kell táplálkoznia és ahhoz kell igazodnia.

A Szentírás nem csak történeti vagy tanító könyv, hanem mindig újra lehetővé teszi számunkra az Istennel való párbeszédet. „Mert a szent könyvekben az Atya, aki az égben van, szeretettel eléje siet gyermekeinek, és beszédbe elegyedik velük” (Dei Verbum 21).

A Szentírásnak egészen sajátos hatalma és ereje van, „vis ac virtus”, amely az egyház számára tartást és életet jelent, az egyház gyermekei számára pedig hitben való biztonság, lelki táplálék és a lelkiélet tiszta, ellenállhatatlan erővel feltörő forrása.

A szent teológia, mint szilárd alapra, Isten írásbafoglalt Szavára épül, belőle merít biztonságos erőt, általa újul meg szüntelen.

Ha ezeket az erőtől áradó szavakat halljuk, és eszünkbe jut, hogy a Szentírás az utóbbi évszázadok során mennyire háttérbe szorult a katolikus egyház liturgiájában, az igehirdetésben és a dogmatikában, akkor megérhetjük, hogy miért bontakozott ki a Zsinat aulájában olyan heves vita ezen nyilatkozattervezet kapcsán. És ráébredhetünk arra is, hogy a zsinati atyák végül is milyen nagy változást idéztek elő. J. Ratzinger egyik kommentárjában ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy a nyilat-

Az Osztrák Bibliaközpont vezetője (az előtérben) és munkatársai

kozat megfogalmazásai milyen nagy jelentőségűek az egyházfogalom, a hit és a liturgia értelmezése, az Ige és a szentségek teológiája szempontjából, és hogy mindezek alapján milyen belső szükségszerűséggel tágul ki az eddig túlságosan szentség-jellegű egyházfogalom.

2. Isten Szava az Eucharisziában

Az egyház nem csak azért merít a Szentírás bőségéből, hogy a szent cselekményt értelmezze, hanem Isten Szavában a megdicsőült Krisztus jelenlétét is tiszteli. „Mert az Írásban is éppúgy találkozunk Krisztussal, ahogyan az Eucharisziában fogadjuk őt. Nem csupán azért, mert az Írás róla tanúskodik, hanem azért is, mert az Írás őbenne válik valósággá és őáltala jut el a teljességre.” (E. Bianchi). A Zsinat liturgikus nyilatkozata megjelöli azokat a módokat, ahogyan Krisztus a liturgiában jelenvalóvá válik: miként az eucharisztikus színek alatt, úgy az ő Szava által is, „hiszen ő maga beszél, mikor az egyházban a szent íratokat olvassák” (A szent liturgiáról 7). Több zsinati atya attól félt, hogy ez a gondolat gyengíteni fogja az eucharisztikus jelenlétben való hitet. A Zsinat mégis megmaradt a fenti megfogalmazásnál, mert nyilvánvaló volt, hogy már az egyházatyák is ezen az állásponton voltak. Jeromos például, aki ezt mondta: „Esszük Krisztus testét és isszuk az ő véréét az (Eucharisztia) misztériumában, – de a Szentírás olvasása által is”. Mindebből Origenész arra a következtetésre jut, hogy „az Evangéliummal ugyanúgy kell találkoznunk, mint Krisztus Testével”. Ezért így figyelmezteti híveit: „Ha az Úr Testét nyújtják nektek, akkor vigyáztok rá nagyon, félő tisztelettel, hogy egyetlen morzsája se hulljék a földre. De ha ilyen gondot fordítok arra, hogy az ő Testét megőriztétek, hogyan hihetitek azt, hogy kisebb vétség elhanyagolni Isten Szavát, mint az ő Testét?” Érthető következetesség tehát a liturgikus nyilatkozat részéről, amikor azt mondja, hogy „az Ige liturgiája és az Eucharisztia ünneplése olyan szoros egységet alkotnak, hogy valójában egyetlen kultuszcselekményt képeznek”. Ezért kell a híveket arra nevelni, hogy az egész szentmisén résztvegyenek.

Az Írás a holnap eucharisztikus ünnepén? Az egyházatyák – és a Zsinat által kezdeményezett liturgikus megújulás – szellemében azt kell gondolnunk, hogy a megdicsőült Úrnak a Szentírás által megvalósuló jelenléte sokkal tudatosabbá válik. Isten szavát a mára vonatkoztatva értelmezni – ez a misét a keresztény életforma hatékonyabb erőforrásává fogja tenni. Az a törekvés, hogy elegendő szentmise legyen, ki fog terjedni arra is, hogy Isten Szavából is bőségesen táplálkozhasson mindenki. Ahol pedig nem lehet misét mondani, az Igeliturgia nem lesz többé kevésbé értékes pótlék, hanem Krisztus Titokzatos Testének összzejövele, ahol a hívek – más módon ugyan – de éppúgy az élet kenyeréből táplálkoznak.

[Folytatjuk]

Biblikus szeminárium Großrुbachban

„Idősebb testvérünk”, az immár 25 éve működő Osztrák Bibliaközpont a Katolikus Bibliaszövetség közép-európai albizottságának koordinátorként 1991. szeptember 22-27 között olyan összejevetelt szervezett, amilyen a világnak ebben a térségében most volt először. Hála a középkelet-európai változásoknak, lehetőség nyílt arra, hogy a Bécestől északra fekvő csendes kis falu teológiai továbbképző központként működő, egykori kastélyában ott-hont adjanak a volt szocialista országok születőben lévő biblikus központjait képviselő személyek továbbképző-találkozájának.

A Lengyelországból, Csehszlovákiából, Romániából, Jugoszláviából és Magyarországról meghívott sokszínű csoportban olyan lelkipásztorok és elkötelezett világi keresztények jöttek össze, akiknek az a célja, hogy kihasználva a hazájukban megváltozott lehetőségeket, új lendülettel fogjanak a bibliaapostolság útrairdításához, megszervezéséhez. Három lengyel, két cseh, egy horvát, valamint egy német anyanyelvű, de magyarul is tökéletesen beszélő temesvári testvérünk mellett igen nagy súllyal szerepelt Társulatunk öt fős küldöttsége. Mint később kiderült, a többi kelet-európai országban még nincsenek biblikaközpontok, létrehozásuk csak most van előkészületben.

A vasárnap délutáni megérkezést követő első este dr. Norbert W. Höslinger atya, az Osztrák Bibliaközpont mély és derűs tekintetű vezetője – akit tagtársaink a tavalyi ünnepélyes alakuló ülésünkről személyesen is ismerhettek – köszöntötte és bemutatatta egymásnak az egybegyűlteket. Ezután meghallgattuk a Bibliaszövetség kelet-európai iroda-vezetőjének, Stefan Dinges német teológusnak bevezető előadását, aki ismertette az előttünk álló hét programját.

Hétfőn reggel kezdődött a biblikus-lelkipásztori foglalkozássorozat, melynek során egyrészt rövid, de a lényeges szempontokra koncentrááló áttekintést kaptunk a jelenlegi nyugateurópai szentírástudomány legfontosabb eredményeiről és irányzatairól, másrészt olyan jól bevált módszerekkel ismerkedhettünk meg, amelyek hathatósan segíthetik a mai embert a Szentírás megértésében, átélésében. Az előadások délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig hangzottak el, vacsora után pedig kötetlen, baráti, de a témához szorosan kapcsolódó beszélgetésekre került sor.

Az első délelőtti főelőadásban Norbert W. Höslinger a Szentírás fontosságáról, szerepéről beszélt, a II. Vatikáni Zsinat szellemében kiemelve az egyéni és közösségi bibliaolvasás jelentőségét. Délután Anton Kalkbrenner térképek és diák segítségével vezetett be minket a Biblia világába, a szemléltetés fortélyaiiba. Jól áttekinthető ábrákkal illusztrálta a zsidó nép történetét, a szentírási könyvek keletkezésének hátterét. Előadásából megismerhettük, hogy hogyan lehet egy ilyen átfogó, fontos témát egyszerűen és élvezetesen előadni.

Másnap már ószövetségi szövegmagyarázattal foglalkoztunk. Dr. Ursula Struppe és Monika Rapp-Pokorny, két teológusnő segítségével az Ószövetség központi jelentőségű szövegei alapján betekintést kaphattunk a biblia-kutatás legújabb eredményeibe. Gyakorlatként a Kivonulás könyve egyik fejezetét közelebbről is megvizsgálva nekünk kellett elvégezni – igaz, segítő szempontok ismeretében – a szöveg irodalomkritikai vizsgálatát.

Szerdán és csütörtökön két biblikus végzettségű hitoktatót hallgattunk meg az újszövetségi szövegek néhány sajátosságáról. Dr. Roland Schwarz és dr. Georg Geiger saját tapasztalataik alapján mondták el, hogyan tudják a gyermekeket és a fiatalokat beavatni a mai szentírástudomány eredményeibe, hogyan teszik számukra élménnyé az isteni szóval való találkozást. Jézus példabeszédeinek és hasonlatainak elemzése révén mi is ízelítőt kaptunk mindebből. Ezután Jézus csodáinak elbeszéléseit vizsgáltuk a négy evangélista különböző látásmódjának egybevetésével. Végül Jézus vízenjárásának elbeszélésén keresztül Roland Schwarz atya bemutatta, hogy az egzegézis segítségével hogyan oldhatjuk meg a szöveg olvasása nyomán felmerülő problémákat, és hogyan juthatunk el a lényeghez, a Szentírás üzenetéhez.

Pénteken délelőtt még további módszertani útmutatásokat kaptunk azon túl is, ami az előadásokba szöve ill. az azokat követő csoportos munka folyamán már nyilvánvaló vált számunkra.

Felemelő élmény volt látni kivétel nélkül minden előadónk remek felkészültségét, biblikus szaktudását és azt a könnyedséget, amellyel mondanivalójukat egyszerű szavakkal mindenki által érthetővé tették. Előadásaikból, kérdéseinkre adott válaszaikból érezhető volt, hogy szavuk mögött széleskörű háttértudás és gyakorlati tapasztalatok egész sora húzódik meg.

A szabadidő tartalmas eltöltéséhez is bőven kaptunk segítséget. A könyvkiállítás anyagát szabadon forgathattuk, egész héten láthattuk a bibliai plakátkiállítást, és a zsidó szertartások és szokások használati tárgyait.

A csendes, erdő közelében lévő, szép parkkal övezett kastélyban igen barátságos helyet kaptunk. A kényelmes elhelyezés, a kifogástalan ellátás lehetővé tette, hogy a legjobban tudjunk a lényegre, munkánkra figyelni. Mindezt beragyogta a szeptember végi aranyló napsugár, ami a csütörtök délután Schöngrabenbe tett kirándulásunk alkalmával különösen jól esett. A kastély csendes kis kápolnáját szabadidőben is meg-meglátogatták a résztvevők.

A großrußbachi továbbképző hét mindannyiunk számára sokat adott. A hála szavával zárom beszámolómat, hisz őszinte köszönet illeti a rendezőket, az előadókat, s mindenkit, aki a munka sikerén fáradozott. Végül, de nem utolsósorban köszönjük, hogy mi képviselhettük ezen a rendezvényen a Szent Jeromos Bibliatársulatot.

Kérem Istent, és bizton remélem, hogy ez az „őszii vetés” meghozza majd az érett termést a maga idejében.

Kecskésné dr. Pantó Eszter

A legtöbb embernek fejtörést okoznak a Bibliának azok a szövegei, amelyeket nem értenek meg. A magam részéről bevallom, hogy számomra azok okoznak több nehézséget, amelyeket megértek.

Mark Twain

Kérjük olvasóinkat, írják meg a Szentírással kapcsolatos kérdéseiket. Jelen rovatunkban igyekszünk kérdéseiket – szakértők igénybevételeivel – megválaszolni.

Kérdés: *Az újabb bibliikus könyvek és cikkek rendkívül óvatos szövegéből - a sorok között – kiolvasható, hogy a gyermekség-evangéliumok nagy részét nem foghatjuk fel megtörtént eseményként. Mégis, mi az, amit valóban megtörténtnek kell elfogadnunk? Milyen alapon választhatjuk ki ezt? Mivel igazoljuk e részek történetiségét, ha a leírások nagyobb része „legenda”?*

Válasz: A mai szentírásmagyarázók – az elmúlt korok írásmagyarázóival teljes összhangban – határozottan vallják és tanítják, hogy ezek a történetek mindegyike és egésze teljes mértékben igaz és megbízható, ami a teológiai tanítást illeti (pl. angyali üdvözlét: Jézus Istentől született; gyermekgyilkosság: Jézust a földi erők és hatalmak üldözték, stb.).

Ugyanakkor figyelembe kell vennünk, 1. hogy ezek az elbeszélések a 60-80 évvel későbbi írásbafoglalásig szájhagyomány útján terjedtek (tehát az áthagyományozás és a leírás során az elbeszélők [teológiai] céljának megfelelően módosulhattak); és 2., hogy nem maradtak fenn erre vonatkozó független (evangéliumon kívüli) híradások, amelyekkel összevethetnénk őket. Így tehát ezeket a történeteket és azok konkrét mozzanatait a történelemtudomány mércéje és szabályai szerint nem lehet biztonságosan leellenőrizni (történetileg igazolni vagy cáfolni).

Ez az oka annak, hogy a történetiség kérdésében szakértők tollából határozott állásfoglalások ritkán látnak napvilágot, inkább vélemények és meggyőződések, amelyeket az illető szakemberek különböző (kortörténeti, forma- és hagyománytörténeti, stb.) megfontolások alapján alakítanak ki. Az elmúlt században virágzó és századunk elejére csődbe ment Jézus-élete kutatási irányzat sorsának alakulása ugyanis nyilvánvalóvá tette, hogy az (evangéliumi) források nem arról beszélnek, amit a történész kérdez tőlük.

Az evangéliumokban Krisztushívó emberek beszélnek – rendkívül kifejező módon, történetekkel, képekkel – Jézusról, az Istenemberről, az ő kilétéről, fogadtatásáról, sorsáról és üdvtörténeti szerepéről. Olyan dolgokról, amelyek nem a történezt, hanem a hitre kész istenkereső embert érdeklik.

Mit szerettek legjobban az Újszövetségből? A karácsonyi történetet, gyönyörű és sokatmondó részleteivel: az istállóval, állatokkal, pásztorokkal, angyali kórusokkal, a királyokkal és ajándékaikkal. Egy ilyen fantasztikus és félelmetes csoda története soha nem avul el!

[E.J. Schmitz]

Igaz történet

István atya fölemelte Krisztus Testét a pislákoló gyertyák fényében. Egyedül misézett a jéghideg, sötét templomban, és magányos éjjeli miséje közben arra gondolt, hogy milyen szomorú és fájdalmas is ez a Karácsony. Áhitatát szinte zavarta a mélységes csönd, úgy hozzászokott már az ágyúk dörgéséhez, bombák robbanásához az ostrom napjaiban. Most estefelé azonban – talán a szent ünnep tiszteletére – elhallgattak a fegyverek mindkét oldalon, az oroszoknál is, a németeknél is.

A szentmise után hosszan, mély áhitattal imádkozott a Kisdedhez, hogy könyörüljön meg a szenvedőkön, a rettegőkön, a sebesülteken, az egymás ellen acsarkodó erőkön. Óvja és védje szeretteit, akik a háború dúlta országban messze, vagy akár a fővárosban közel, de a front miatt mégis elérhetetlen távolban vannak.

Aztán bezárta a templomot, és sietett vissza a lakására. A sötét, fagyos úton óvatosan kerülgette a romokat, a háborús roncsokat. Már majdnem hazaért, amikor az egyik romhalmaz felől gyermeksírást vélt hallani. Megállt és figyelt: így már egészen tisztán hallotta. Botorkálva haladt a sötétben a hang irányába, s az mind erősebben hallatszott. Amikor egészen közelre ért, a törmelék kupac mellett meglátta a kis fehér csomagot: egy keservesen síró pólyásbabát.

Körülnézett, de nem látott a közelben senkit sem. Nem tétovázott: fölkapta a gyermeket, és besietett vele a lakásába. Amikor a kisbaba megérezte a felnőt közelségét, gyöngédségét, némileg elcsöndesedett, de bent a házban ismét folytatta – talán még nagyobb eltökéltséggel – síró panaszokdását. István atya sehogy sem tudta megnyugtani. Végül aggódva roskadt le egy székbe, és Istenhez fohászzkodott, hogy valami okos dolog jusson az eszébe.

„Biztosan éhes” – gondolta –, „és bizony – Karácsony ide vagy oda –, felnőtnek való étel is alig akad a konyhában. Ennek a kicsinek pedig tej kell. Tej – de honnan? Karácsony éjjelén, egy ostromlott, sötét városban, éjjél után fél kettőkor?”

Törte a fejét, ült és gondolkodott, de nem jutott eszébe semmilyen megoldás. A kisbaba pedig csak sírt és sírt keservesen, már a könnyei is kicsordultak. Nem tudta nézni, hallgatni tovább: fölkel, és elindult, ki a házból, ment a rombadólt házak során, reménykedve a csodában.

Gépiesen lépdelt, szinte derült a helyzet fonákságán és reménytelenségén, miközben nézegette az épen maradt házak elsötétített ablakait. „Hetek óta nincs élelem és tej a városban, teljesen hiábavaló itt járkálnom...” – gondolta, de csak ment tovább.

És egyszerre – valahonnan a magasból – tehénbőgést hallott. Egy igazi, valóságos tehénbőgést. Tisztán, elnyújtva, szomorúan, ahogy az egy rombadöntött, megálázott országhoz illik.

Megállt. – „Mi volt ez? Már képzelődöm?” – De akkor újból, még világosabban hallotta a bőgést az egyik emeletes ház magasából. A kapu tárva-nyitva, de minden sötét. Tapogatózva botorkált befelé, majd fölfelé az emeletre. Kicsit tétovázott, végül mégis rászánta magát: bezörgetett az emeleti lakásba.

Néma csönd. Újból zörget, míg nagysokára kulcs fordul a zárban, kinyílik az ajtó, s a szemébe villan egy zseblámpa fénye. István atyának minden erejére szüksége van, hogy megszólaljon:

„Bocsánat, van Önöknél egy tehén?...”

Igen. Volt. Ott volt az emeleti lakásban, a fürdőszobában. Egy szép, tarkaszőrű fejőstehén. A háziak falusi tanyájukról menekítették fel pesti otthonukba a fosztogató hadsereg elől.

És volt tej is, jutott belőle István atya pártfogoltjának aznap is, másnap is.

Amikor a kisgyermek jóllakottan, megnyugodva, békésen elaludt, István atya arra a másik Gyermekre gondolt, aki ugyanilyen kiszolgáltatottan érkezett köztünk, és aki később azt mondta: „Amit egynek tesztek a legkisebbek közül, nekem teszitek.” És István atya lelkébe belopódzott az igazi, karácsonyi béke.

Bibliai Album
JÉZUS NYOMÁBAN
I. rész: *Karácsonytól a Táborhegyig*
sok, hasznos információval
144 beragasztható színes képpel
a Szentföldről és Jézus életéből
Ára: 50 Ft (album)
matricás tasakok (6 kép) 25 Ft

Az album és a teljes képsorozat
100 Ft kedvezménnyel (450 Ft-ért)
kapható és megrendelhető a kiadóknál:

Sz. Jeromos Bibliatársulat
1063 Bp Szív u. 51

Dominó Kft 1126 Bp.
Orbánhegyi út 3.sz.

Társulatunk

Bizalommal tölt el bennünket, hogy a mai, gondokkal teli időszakban is igen sokan vannak, akik a bibliapostolság ügyét magukénak érzik, és egyre többen kötelezik el magukat Isten Szava szolgálatának. Társulatunk taglétszáma meghaladta a négy százat, Tagságunk közül igen sokan készségesen segítenek céljaink népszerűsítésében, kiadványaink terjesztésében, munkánk anyagi bázisának megteremtésében. Az első két év során (1991. szept. 30-ig) 114 tagtársunkat minősítettünk át alapító taggá, annak alapján, hogy tagdíjként és adományként összesen 3000 Ft-ot vagy ennél többet fizettek be Társulatunk céljaira. Alapító tagjaink:

Amigya Pál, Bábiczky László dr., Bajcsy Lajos plébános, Bakos Zoltán, Balla Gábor, Balogh Árpád, Balthazár Zsolt, Bánk József dr. püspök, fr. Barsi Balázs dr. teol. tanár, Bauer Gizella, Beer Miklós dr. teol. tanár, Beöthy Bertalan, Borbély Pálné, Bozsay Gyuláné, Bujdosó István, Clamar Lajos, Clamar Lajosné, Csáky Irén, Csuha Zoltánné Kemény Katalin, Czár János dr., Debreczeni Lajos, Dorner Márta, Ecsedy Tamás, Fazekas Anna, Fekete István plébános, Felsmann József [Út, Igazság, Élet], Felsmann Józsefné, Fenyvessy Lajos, Földényi János dr., Fried Vilmos plébános, Garbac Józsefné, Gável József, Gedeon József plébános, Gneth Zoltánné, Gőcze Lajos, Gorove László dr., Gruber Mária, Gyimóthy-né Adám Éva, Győri Attiláné, Kovács Gábor [Hétiláng], Harmath Károly OFM dr. teol. (Agapé), Holinszky Zsófia, Horvay Mária, Horváth László Lajos dr., Horváth Zoltán, Hurton Etelka, Marianne Jambor, Jancsó István plébános, Járominé Zárai Györgyi, Karcza Erzsébet, Katona István püspök, Katona Lajos plébános, Kecskésné Pantó Eszter dr., Késmárki Mária, Kiss Zoltánné, Koppányi Elemér, Kovács Gáborné, Kovács Sándor plébános, Lázi Ferenc, Lorbert Mária, Marosi I. Izidor püspök, Maros Károly, Marton Pál, Mészáros Elek, Mihályi Angéla, Milhoffer Miklós plébános, Moyses Éva, Molnár Ferenc, Molnár Istvánné, Molnárné Németh Ilona, Mozsgai József plébános, Muszély Viktor, Nagy István, Novák József ny. plébános, Opálényi Izabella, Ozsváth Eszter, Papp Mária, Pásztor Győző plébános, Penkert Emőke dr., Polgári Ferenc plébános, Puskás Mária, Radocsai Jolán [Ferencs Mária Misszionárius Nővérek Társulat], Radnóti Mária, Rajkai István, Ronkay Ferenc dr., Ronkay Ferencné, Simon József dr. plébános, Sipos Veronika, Szabó Ferenc, Szabó Géza plébános, Szabó Gyula dr. plébános, Szabó János plébános, Szabó Mária, Szeblák Tamás, Székely István, Szeleczky Szilárd, Szita Gábor, Szőke Jánosné, Tajdina József plébános, Tarjányi Ferenc c. esperes, Tarjányi Erzsébet, Temesszentandrás Péter dr. káplán, Térmeg Jánosné dr., Török Árpád, Turny Tiborné, Turóczy Jánosné, Ugrits Tamás, Urbán Imre plébános, Váradi József esperes, Varga Lajos püspöki titkár, Varga Sándor, Virág Gyula plébános, Vizsolyi Gyula, Vizsolyi Gyuláné, Wisolits Ilona.

Társulatunk

– Október 9-én megtartottuk ezévi közgyűlésünket. A Számvizsgáló Bizottság jelentésének elfogadása után az ügyvezető elnök részletesen ismertette a Társulat anyagi helyzetét, az eddigi eredményeket és további terveinket.

– Elkezdtük a vidéki központok megszervezését, hogy így mind a kapcsolattartás, mind a terjesztés hatékonyabb lehessen. Szervezés alatt áll Társulatunk erdélyi alközpontja, mivel ott is igen nagy az érdeklődés az itthon kibontakozó biblikus apostolkodás iránt.

– A Békés-Dalos Újszövetség átdolgozott kiadása megjelent, szeretettel ajánljuk terjeszdnök figyelmébe. 6000 db.-ot most szállítunk belőle az erdélyi Szatmár egyházmegyébe [az Innsbruck-i egyházmegye adományaként].

– Szives elnézést kérünk a jelenlegi, átmeneti állapotból adódó problémákért, mint pl. a szűkített, bizonytalan nyitvatartás, csúszás az ügyintézésben, stb. Biblia-központunk rövidesen új helyen, saját helyiségben folytathatja munkáját, remélhetőleg még hatékonyabban (hosszabb nyitvatartással, nagyobb kínálattal).

– A Bibliai Atlaszt, képeslapjainkat, szórólapjainkat és az Alapftvány-ceskkekett továbbra is bizalommal ajánljuk terjesztésre. A tervezett újszövetségi kommentársorozat fordítási jogát még nem kaptuk meg, ezért az első, lefordított kötetet (Mt) még nem adhatjuk nyomdába. Bibliai Képes Albumunk, amelyet a Dominó Kft.-vel közös kiadásban adunk ki, remélhetőleg megnyeri a hittanos gyermekek (és a szülők) tetszését.

Tagságunk egy kis csoportja minden második héten [az év páratlan péntekéin du. 5-6-ig, Bp. VIII., Mária u.20] imaórát tart, hogy Isten áldását kieszde munkánkhoz, és imába foglalja minden egyes társulati Tagunk, Jótevőnk és Olvasónk személyes problémáit, gondjait. Kérjük, a távolból is kapcsolódjanak be ebbe a közös imába. - A közös ima erejét Társulatunk életében kézzelfoghatóan tapasztaljuk. Az alakulás óta eltelt idő alatt óvatos reményeinket messze túlhaladva sok segítséget kaptunk, és sok mindent tehattünk a Szentírás-központú keresztény élet terjedése, fejlődése érdekében.

* * *

Az a támogató együttműködés, amely megnyilvánul Társulatunk tagjai és Füzetünk olvasói részéről levelek, javaslatok, kritikák, kétkezi segítség, ima, tagdíj, adomány és még sok más formában – igen nagy örömmel tölt el, és ezúton is szeretném mindezt a magam és mindannyiunk nevében szívből megköszönni.

Tarjányi Béla

SZENTÍRÁS ALAPÍTVÁNY
a katolikus bibliaapostolság támogatására
1063 Bp. Szív u. 51. sz.

* * *

Számla: 510-046528-1
OTP Köröndi körzeti fiók
1378 Budapest 64. Pf. 14.

A Szentírás Alapítvány célkitűzései:

a Szentírás olcsó kiadásainak támogatása
rászorulóktól és a külföldi magyarlakta területekről érkező
megrendelések (Szentírás, Jeromos füzetek, biblikus
segédkönyvek) **ajándékként való teljesítése**
Társulatunk számára irodavásárlás,
irodánk felszerelése

Minden nagylelkű támogatást hálásan fogadunk!

Levél – Azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok Önökhöz, hogy sziveskedjenek megkönnyíteni rajtam. Több, mint 20 éven át az ált. iskola VIII.-os hittanosainak ajándoztam egy Újszövetségi szentírást, a Békés-Dalos félért. Ha most nem adok, baj lesz belőle. Itt mindig csaknem mindenki járt iskolai hittanra még a pártállam idején is. Most is csak a pedagógus gyerekekkel emelkedett. A három faluban 43 VIII-os van. Nagyon kérem, méltányolják kérésemet és a 90 Ft-os áron sziveskedjenek 50 darabot küldeni. Mindig Bécsből szoktam pár intenció fejében megkapni. Ha előre be kell küldeni az árat, sziveskedjenek megírni postafordultával, vagy csekket küldeni. Itt a jugoszláv határ mellett 3 km-re kérem ezt, ahol még mindig lövöldözés és sziréna hallható. Szives válaszukat várva maradok őszinte tisztelettel:

NN. plébános

A szentíráásokat elküldtük. Örömről szolgál, hogy a Szentírás Alapítványra beérkezett adományok segítségével teljesíthetjük a Plébános Atya kérését. Szeretnénk a bibliaapostolságnak olyan fóruma lenni, ahová bárki fordulhat – kéréssel is, adománnyal is.

F O R R Á S
MAGYAR KERESZTÉNY MÉDIA ALAPÍTVÁNY

Célja: vallásos témájú hang és videóanyagok
készítéséhez audió- és videóstúdió létrehozása

Címe: 7632 Pécs Éva u. 1. sz.

* * *

Számola: MNB 249-98006 581-011856-9
OTP és Kereskedelmi Bank RT.

ÚT, IGAZSÁG, ÉLET – Ingyenes katolikus missziós folyóirat
Szétosztásra, terjesztésre ingyenesen megrendelhető
Cím: Felsmann József 2092 Budakeszi, Postafiók 21

MOZDUL A FÖLD – A Katolikus Népfőiskolai Szövetség kétheten-
te megjelenő ujsága – Ára: 20 Ft [egész évre 480.- Ft]
Cím: 1126 Bp. Nagy Jenő u. 5. sz.

ZÁSZLÓNK – A Regnum Marianum havonta megjelenő lapja
fiataloknak számára – Ára: 35 Ft [egész évre 450 Ft]
Cím: 1036 Bp. Kórház u. 37. sz.

Puskely Mária: DR. BATTHYÁNY-STRATTMAN LÁSZLÓ ÉLETE
Képekben, dokumentumokban, történelmi mozaikkal.
Szent István Társulat, 1991 – Ára: 500.- Ft

Gyürki László: A BIBLIA FÖLDJÉN – Szentföldi útikalauz
Sz.G.E.K, 1990 – Ára: 160.- Ft

IGELITURGIKUS NAPTÁR 1992 – Könyvszolgálat, Pannonhalma
[Előjegyzési zsebnaptár a napi szentírási olvasmányok
lelőhelyeivel, minden napra egy igével] – Ára: 29.- Ft

SZÍNES KÉPESLAPOK, KÖNYVJELZŐK szentírási idézetekkel
a Szentírás Alapítvány kiadásában
Ára: 9.50 ill. 5.50 Ft [10 db.: 75 ill. 40.- Ft]

HITÉLET – Katolikus családi folyóirat
Ára: 60 Ft (éves előfizetés 660 Ft)
Cím: Agapé Kft, 6725 Szeged, Mátyás tér 26

A j á n l a t u n k

Újszövetségi szentírás – 12. kiadás	175.- Ft
Bibliai Képes Album 144 beragasztható képpel (teljes készlet, kedvezményesen)	450.- Ft
Kis Bibliai Atlasz	248.- Ft
Igeliturgikus naptár 1992	29.- Ft
Opálény-Balázs: Újszövetségi szövegmutató szótár (Hasznos segédeszköz szentírási szavak, kifejezések előfordulási helyeinek kikereséséhez.)	400.- Ft
Jeromos füzetek 1–5. szám	150.- Ft
Képeslapok szentírási szöveggel (lev.lap 5 féle) (könyvjelző 8 féle)	9.5 Ft 5.5 Ft
Az aranyvirág (mesék kicsiknek és nagyoknak)	150.- Ft
Die goldene Blume (mesék német nyelven)	50.- Ft
Példabeszédek (bibliaórák)	170.- Ft
Csodák (bibliaórák)	100.- Ft
J.Vanier, Jézussal járok (J. élete gyermekeknek)	74.- Ft
LOGOSZ (bibliai társasjáték 6 éves kortól)	499.- Ft

A fenti kiadványok megrendelhetők
a következő címen

Szent Jeromos Bibliatársulat
1063 B u d a p e s t
Szív u. 51. sz.

Terjesztőinknek a kiadványok árából
(átlag 20%) kedvezményt adunk!

Verbum Domini

40.- Ft

Éves előfizetés 150 Ft (+ postaköltség)

Boldog Karácsonyt!

---

manet in aeternum
